

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslagets formål er at skabe grundlag for Danmarks tiltrædelse af konventionen af 26. september 1986 om bistand i tilfælde af en nuklear ulykke eller radiologiske nødstilfælde (Bistandskonventionen).

Med en vedtagelse af lovforslaget giver Folketinget sit samtykke efter Grundlovens § 19, stk. 1, til, at Danmark tiltræder konventionen om bistand i tilfælde af nukleare ulykker eller radiologisk nødstilfælde.

Som led i opfølgningen af ulykken på Tjernobyl atomkraftværket i 1986 afholdt Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) en ekspertkonference med henblik på udarbejdelse af internationale aftaler om bl.a. bistand i tilfælde af nukleare uheld. Tjernobyl-ulykken med dens vidtrækkende konsekvenser viste tydeligt et behov for at kunne rekvirere bistand på tværs af landegrænserne for på kvalificeret vis at kunne kortlægge og imødegå de radiologiske konsekvenser af et nukleart uheld.

Med Bistandskonventionen tilvejebringes rammerne for et velkoordineret og hurtigt etablerbart internationalt samarbejde i tilfælde af en nuklear ulykke eller et radiologisk nødstilfælde. Konventionskontraherende stater forventes at samarbejde såvel indbydes som med IAEA med det formål at beskytte liv, ejendom og miljø mod skadevirkningerne af en nuklear eller radiologisk katastrofe.

Konventionskontraherende stater kan anmode om bistand direkte ved andre konventionskontraherende stater eller lade anmodningen gå via IAEA. Bistand kan også ydes centralt fra IAEA eller fra andre internationale organisationer, der har tiltrådt konventionen. I Bistandskonventionen gives der endvidere mulighed for, at der indgås bilaterale eller multilaterale aftaler, hvor det skønnes hensigtsmæssigt for at opfylde konventionens formål. IAEA fører til stadighed opdaterede lister med oplysninger om de konventionskontraherende staters personel og udstyr, som vil kunne indsættes i en bistandssituation.

Ved fremsættelse af en anmodning afgør hver enkelt konventionskontraherende stat om denne har mulighed for at yde den bistand, der er anmodet om. Bistand kan ydes uden omkostninger for den bistandssøgende stat, f.eks. under hensyntagen til udviklingslandenes forhold og de særlige forhold der gør sig gældende for ikke-atomkraftstater.

Bistandskonventionen blev undertegnet af 55 lande, herunder af Danmark (med ratifikationsforbehold) på IAEA's generalforsamling den 26. september 1986. På nuværende tidspunkt er konventionen trådt i kraft i 92 lande.

2. Bistandskonventionen

Med konventionen tilvejebringes en international ramme for samarbejdet vedrørende bistand i tilfælde af en nuklear ulykke eller et radiologisk nødstilfælde. Hermed sikres muligheden for at kunne reagere hurtigt og effektivt på internationalt plan, således at følgerne af en nuklear eller et radiologisk nødstilfælde mindskes mest muligt, jf. præambelen.

Formålet med konventionen er at sikre et samarbejde mellem konventionskontraherende stater og IAEA med henblik på at lette hurtig bistand i tilfælde af en nuklear ulykke eller et radiologisk nødstilfælde for at mindske følgerne deraf og for at beskytte liv, ejendom og miljø fra følgerne af radioaktive udslip. For at lette samarbejdet mellem konventionskontraherende stater kan der indgås bilaterale eller multilaterale aftaler om bistand, hvor dette anses for hensigtsmæssigt, jf. artikel 1.

En konventionskontraherende stat kan anmode om bistand fra en hvilken som helst anden konventionskontraherende stat, enten direkte eller gennem IAEA, fra IAEA eller fra andre internationale tværstatslige organisationer. Dette gælder uanset om ulykken eller krisesituationen opstår inden for eller uden for den bistandssøgende stats territorium, jurisdiktion eller myndighed. Således vil også ulykker, der sker uden for en stats grænser kunne begrunde en anmodning om assistance, såfremt der er risiko for spredning af